

3. 1. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vybrané aspekty nového evropského patentu s jednotným účinkem

Po bezmála čtyřiceti letech trvajících sporů a debat Evropský parlament schválil 11. prosince 2012 návrhy dvou nařízení, jejichž cílem je vytvoření dlouho očekávaného „evropského patentu Společenství“, který by na evropské úrovni sjednotil patentovou ochranu srovnatelným způsobem jako je tomu nyní u ochranné známky Společenství, resp. průmyslového vzoru Společenství.

Cílem evropského patentu s jednotným účinkem („EPJÚ“) je kromě zjednodušení procesu získání patentové ochrany, také snížení celkové administrativní a finanční náročnosti a zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků.

V případě EPJÚ se bude jednat o evropský patent udělený Evropským patentovým úřadem v souladu s Evropskou patentovou úmluvou („EPC“), kterému však bude na žádost přihlašovatele přiznán jednotný účinek. Nový systém je tvořen hmotněprávním nařízením, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany („Nařízení“). Nařízení stanoví účinky a způsob zacházení s EPJÚ, stanoví zásady pro správu a výběr poplatku za EPJÚ a vymezuje některé další pravomoci Evropského patentového úřadu. Dalším pilířem komplexní ochrany je nařízením, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany s ohledem na příslušná ujednání o překladu („Nařízení o překladu“), které stanoví procesní podmínky pro překlad patentového spisu.

Jaké jsou tedy hlavní výhody přijaté evropské legislativy?

Snížení administrativní náročnosti přihlášky

Hlavní nevýhoda současné úpravy evropského patentu spočívá v celkové koncepci administrace patentové přihlášky. Jakmile Evropský patentový úřad udělí evropský patent, musí být tento patent validován v každém členském státě, v němž přihlašovatel žádá o ochranu vynálezu. V takovém případě může vnitrostátní právo mimo jiné vyžadovat, aby držitel patentu předložil překlad evropského patentu do úředního jazyka příslušného členského státu, případně splnil další administrativní požadavky dotčeného státu.

Pro EPJÚ však nyní postačí, aby žádost byla předložena v jednom z jazyků řízení dle čl. 14 EPC, tedy v angličtině, němčině nebo francouzštině. Nařízení o překladu pak jednoznačně stanovuje, že pokud byl spis EPJÚ zveřejněn v jenom z úředních jazyků, není již žádného dalšího překladu zapotřebí.

Z tohoto principu existují zásadně dvě výjimky, a sice výjimka v případě sporu a výjimka trvající do zavedení automatizovaných překladů. V případě sporu, který se týká EPJÚ, je držitel patentu povinen předložit na svůj náklad překlad patentu do úředního jazyka členského státu, ve kterém došlo k údajnému porušení nebo ve kterém má údajný porušovatel bydliště (článek 4 Nařízení o překladu). Překlad patentového spisu je rovněž vyžadován po přechodnou dobu, než bude zaveden systém vysoce kvalitních strojových překladů do všech úředních jazyků EU, který předpokládá článek 6. Nařízení o překladu. Očekává se, že tento systém bude zaveden do 12 let od účinnosti Nařízení o překladu. Do té doby je přihlašovatel povinen přiložit úplný překlad patentového spisu do angličtiny, není-li angličtina jazykem řízení. V opačném případě, tedy pokud je angličtina jazykem řízení, musí být předložen překlad patentového spisu do kterékoli úředního jazyka zúčastněného členského státu. Cílem tohoto ustanovení je zajistit, aby po přechodnou dobu, byly všechny EPJÚ dostupné v anglickém jazyce, který je obvyklým v oblasti mezinárodního technického výzkumu a publikací. Evropská legislativa ovšem předpokládá zavedení systému náhrad výdajů za překlady pro žadatele podávající evropské patentové přihlášky v některém z úředních jazyků EÚ, který však není úředním jazykem EPO.

Významným odstraněním administrativní a finanční zátěže při přihlašování evropských patentů je zjednodušení poplatkové povinnosti za udržování patentů v platnosti. Pro evropské patenty platí nyní povinnost hradit poplatky spojené s udržováním patentů v platnosti v každém státě, pro které byl evropský patent určen, a to dle jeho vnitrostátních předpisů. Tato okolnost vyžaduje od držitele patentu neustálou pozornost k měnící se legislativě ve všech státech, pro které byl evropský patent validován. Naproti tomu zavádí Nařízení pro EPJÚ jeden společný roční udržovací poplatek, který bude hrazen přímo EPO a bude následně rozdělen ve stanoveném poměru mezi EPO a jednotlivé zúčastněné členské státy.

Jednotný účinek patentu

Stávající evropský patent má na území státu, pro který byl v přihlášce určen, stejné právní účinky, jako vnitrostátní patent tohoto státu. Tato asimilace evropského patentu znamená, že jeho účinky závisí na vnitrostátní úpravě každého členského státu, což nepřispívá k právní jistotě přihlašovatelů vynálezů. Platnost a další právní vztahy evropského patentu se tedy posuzují výhradně na základě národního zákonodárství, a to včetně ochrany plynoucí z takto uděleného evropského patentu. Nelze tedy vyloučit situaci, kdy udělenému evropskému patentu, nebude vnitrostátní právní úprava poskytovat právní ochranu.

Tento nedostatek evropského patentu je řešen v článku 10 schváleného Nařízení, dle kterého se s EPJÚ, jakožto předmětem vlastnictví, zachází v jeho celistvosti a ve všech zúčastněných členských státech jako s vnitrostátním patentem zúčastněného členského státu, kde podle Evropského patentového rejstříku měl držitel patentu své bydliště nebo hlavní místo podnikání v den podání patentové přihlášky nebo v němž měl držitel patentu k danému dni své místo podnikání. EPJÚ tedy poskytuje jednotnou ochranu a stejný účinek ve všech členských státech. Následkem tohoto jednotného účinku je pak skutečnost, že EPJÚ lze omezit, poskytnout na základě licence, převést, zrušit nebo může zaniknout pouze ve vztahu ke všem zúčastněným členským státům.

Jednotný účinek evropských patentů je nicméně toliko volitelný a EPJÚ bude existovat souběžně s vnitrostátními a evropskými patenty. Držitelé evropských patentů mohou do jednoho měsíce po zveřejnění oznámení o udělení evropského patentu podat u Evropského patentového úřadu žádost o zápis jednotného účinku. Teprve po zápisu jednotného účinku bude mít evropský patent stejný účinek na celém území všech zúčastněných členských států.

Jednotná soudní ochrana

Další významnou brzdou účinnosti evropského patentu je nejednotnost rozhodování sporů. Podle stávající právní úpravy může spory plynoucí z evropského patentu řešit kterýkoliv národní soud. Zároveň neexistuje soudní instance, která by rozhodovací praxi národních soudů sjednotila. Takováto situace neposkytuje držitelům patentů dostatečnou právní jistotu ohledně předvídatelnosti výsledků soudních sporů. Navíc dochází často k jejímu strategickému využívání při tzv. „forum shopping“, kdy je záměrně zvolen takový soud, jehož rozhodovací praxe žalobci nejvíce vyhovuje, případně jehož délka rozhodování je nejkratší nebo nejdelší, podle aktuálních potřeb žalobce.

K řešení tohoto nedostatku dojde současně se zavedením EPJÚ, kdy bude vytvořena jednotná jurisdikce, jejímž jediným úkolem bude řešení sporů týkajících se jednotného patentu. Dvojinstanční systém soudní ochrany patentů, který bude založen mezinárodní smlouvou, bude sestávat ze Soudu první instance, Odvolacího soudu a Rejstříku.

Soud první instance bude mít kromě centrálního pracoviště v Paříži, další sekci v Londýně a Mnichově. Očekává se i zřízení regionálních a národních poboček v dalších členských státech EU. O odvoláních proti rozhodnutím Soudu prvního stupně bude rozhodovat 5-ti členný senát Odvolacího soudu v Lucemburku, přičemž tento senát bude složen ze 3 soudců z povolání a 2 odborníků z oblasti technologie, jíž se napadený patent týká.

Závěr

K úplnému dokončení procesu je ještě nutné, aby byla obě nařízení formálně přijata a zveřejněna ve Věstníku EU a aby došlo k ratifikaci mezinárodní smlouvy zavádějící jednotný systém soudní ochrany patentů. Dle očekávání by měl soubor opatření nabýt účinnosti 1. ledna 2014.

Přestože EPJÚ představuje jeden z nejvýznamnějších milníků v oblasti evropské patentové ochrany, nevztahuje se prozatím na Španělsko a Itálii. Nařízení upravující evropský patent s jednotným účinkem byla totiž schválena v režimu tzv. posílené spolupráce, předvídaném v článku 20 Smlouvy o Evropské unii a člancích 326 - 334 Smlouvy o fungování Evropské unie. Tento postup umožňuje v určitých otázkách užší integraci členských států EU, a to aniž by se jí musely zúčastnit všechny členské státy. Zároveň je však státům, které se užší spolupráce nezúčastní, zaručena možnost začlenit se kdykoliv do probíhajícího užšího integračního procesu. Nelze tedy vyloučit, že se brzy evropský patent s jednotným účinkem rozšíří i na doposud samostatně stojící Španělsko a Itálii.

Mgr. Andrea Smékalová, LL.M.,
advokátní koncipientka

[TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Trojanova 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: smekalova@iustitia.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztržitosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc prosinec 2025](#)